

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

710

Vragen van het lid **Van Oosterhout** (GroenLinks-PvdA) aan Minister van Klimaat en Groene Groei over *de opname van scope 3 uitstoot in Nederlandse milieueffectbeoordelingen naar aanleiding van de recente Noorse rechtszaak hieromtrent* (ingezonden 19 november 2025).

Mededeling van Minister **Hermans** (Klimaat en Groene Groei) (ontvangen 17 december 2025).

Vraag 1

Bent u op de hoogte van de rechtszaak tegen de Noorse staat die Greenpeace en Natur og Ungdom op vrijdag 14 november 2025 hebben gewonnen waarin het gerechtshof Borgarting mede op grond van een uitspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) d.d. 28 oktober 2025 heeft bevestigd dat de vergunningen voor drie olievelden door de rechtbank ongeldig zijn omdat de scope 3-uitstoot niet in de milieueffectbeoordeling beoordeeld was?^{1, 2}

Vraag 2

Bent u op de hoogte van het advies van het Hof van de Europese Vrijhandels-associatie (EVA) van 21 mei 2025, waarin het Hof stelt dat in het kader van richtlijn 2011/92/EU de milieueffectbeoordeling voor een project om gas of olie te winnen, ook de uitstoot van broeikasgassen ten gevolge van de verbranding van de gewonnen olie en gas die vervolgens aan een derde partij zijn doorverkocht (scope 3 uitstoot) als effect mee in beschouwing moet nemen?³

Vraag 3

Wat vindt u van de conclusie van de Noorse rechter d.d. 17 november 2025, het advies van het Hof van de Europese Vrijhandelsassociatie d.d. 21 mei 2025 en het EHRM dat scope 3 meegenomen moet worden in de milieueffectbeoordeling?

¹ https://www.nrk.no/klima/miljoorganisasjonene-vant-klimasoksmalet_-_seier-for-mennesker_-natur-og-klima-1.17543722

² [https://hudoc.echr.coe.int/#{%22itemid%22:\[%22001-245561%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/#{%22itemid%22:[%22001-245561%22]}) (zie oa rov 319)

³ <https://eftacourt.int/cases/e-18-24/>

Vraag 4

Onderschrijft u de conclusie van de gerechtshoven in deze verschillende rechtszaken dat in het licht van richtlijn 2011/92/EU de opname van scope 3 juist voor het informeren van burgers van belang is?

Vraag 5

Bent u zich ervan bewust dat dergelijke rechtszaken internationaal steeds vaker voorkomen en leiden tot de conclusie dat scope 3 meegenomen moet worden in een milieueffectbeoordeling voor nieuwe olie- of gaswinningsprojecten, zoals bijvoorbeeld in 20 juni 2024 in het Verenigd Koninkrijk⁴ en recent op 13 november 2025 in Denemarken?⁵

Vraag 6

Welke risico's ziet u voor de vergunningsverlening door de overheden in Nederland, gegeven dat voornoemde uitspraken gebaseerd zijn op een ook in Nederland geldende richtlijn en in het licht van eerdere veroordelingen van de Nederlandse staat omwille van falend klimaatbeleid?

Vraag 7

Klopt het dat scope 3 op dit moment nog niet systematisch meegenomen wordt in milieueffectbeoordelingen bij vergunningverleningen voor nieuwe olie en gas velden?

Vraag 8

Welk gewicht geeft u momenteel aan scope 3-uitstoot in beslissingen voor vergunningen?

Vraag 9

In welke mate is de Staat kwetsbaar in reeds lopende en mogelijke toekomstige rechtszaken tegen bestaande en toekomstige door de Staat verleende vergunningen, waarbij scope 3 niet is meegenomen in de milieueffectbeoordeling, bijvoorbeeld in de aanvraag van de NAM om onder de Waddenzee aardgas te winnen vanuit Ternaard?

Vraag 10

Onderschrijft u dat het risico op dergelijke rechtszaken meegenomen zou moeten worden in de afweging om nieuwe vergunningen te verlenen voor nieuwe gasboringen in Nederland en dat scope 3 meegenomen moet worden in de milieueffectbeoordeling? Zo ja, hoe neemt u dit mee in uw afweging? Zo nee, waarom niet?

Vraag 11

Gaat u naar aanleiding van deze rechtszaken aanvullende eisen stellen aan de vergunningverlening voor fossiele winning als het gaat om scope 3-uitstoot? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

Vraag 12

Wat zijn de gevolgen van deze uitspraken voor mogelijke vergunningverlening specifiek voor gaswinning in het Waddengebied?

Vraag 13

Gezien deze zoveelste klap voor fossiele energiebronnen die de noodzaak voor een versnelde transitie naar hernieuwbare energie nog maar eens onderschrijft, welk bijkomend beleid stelt u voor om die transitie verder te versnellen?

Vraag 14

Kunt u deze vragen beantwoorden ruim voorafgaand aan het commissiedebat Gasmarkt en leveringszekerheid op 10 december 2025?

⁴ https://www.climatecasechart.com/documents/r-finch-on-behalf-of-the-weald-action-group-others-v-surrey-county-council-others-judgment_5622

⁵ <https://www.greenpeace.org/denmark/pressemeddelelse/klimaforandringer/greenpeace-wins-danish-oil-field-permit-is-illegal/>

Mededeling

Op 19 november jl. heeft het lid Van Oosterhout (GroenLinks-PvdA) vragen gesteld (2025Z20070) over de opname van scope 3 uitstoot in Nederlandse milieueffectbeoordelingen naar aanleiding van de recente Noorse rechtszaak hieromtrent. Deze vragen kunnen niet binnen de gebruikelijke termijn worden beantwoord. De reden van het uitstel is dat de benodigde afstemming meer tijd vraagt. De antwoorden zullen zo spoedig mogelijk aan uw Kamer worden gestuurd.